

ਅਮਨ ਚੌਧਰੀ ਜੇ.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ- ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ

2019 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 11088

ਸਤੰਬਰ 20, 2022

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 - ਐੱਸ. 389, 482— ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881— ਐੱਸ. 138, 148, 143A— ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ NI ਐਕਟ ਦੇ S. 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 1.9.2018 ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੁਆਰਾ S. 148 ਦਾ ਸੀਮਿਲਨ 2016 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ S. 148 ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ-S. 148 ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ S. 138-ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-S. 148 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ-ਸ਼ਬਦ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ "ਨਿਯਮ" ਜਾਂ "ਸ਼ੱਲ" ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਦੋਸ਼ੀ ਮਿਤੀ 4.2.2019 ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੀ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ—ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ—ਅਪਵਿੱਤਰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਪ ਐਸ. ਦਾਹਨੁਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 148 ਦੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 1.9.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 148 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 148 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ "ਨਿਯਮ" ਜਾਂ "ਹੋਵੇਗਾ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1.9.2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 4.2.2 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2019, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, 22.2.2019 ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ 13)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਰੋਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 14)

CRM-M-11088 2019 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਨਵੀਨ ਬਾਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਸੀਆਰਐਮ-ਐਮ- 11536-2019 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਸੀ ਸ਼ਾਹਪੁਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

CRM-M-19375 ਅਤੇ 16728-2019 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਮਨੋਜ ਪੁੰਡੀਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਮਨੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

2019 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਪ੍ਰਤੀਕ ਪੰਡਿਤ, ਐਡਵੋਕੇਟ, CRM-M- 19375-2019 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਅਮਨ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

(1) 11536, 16728 ਅਤੇ 19375-2019 ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, CRM-M-11088-2019 ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881

ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 1.9.2018 (Anon Chandhary, J.) ਦੀ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਾ 148 ਦਾ ਸੀਮਿਲਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਚੈੱਕ ਦੇ ਡਰਾਵਰ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ 4.2.2019 ਨੂੰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 20% ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 50,000/- ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 22.2.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143A ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 389(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਐਸ. ਦਾਹਾਨੁਕਰ ਬਨਾਮ ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਆਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(4) ਮਹਿੰਦਰ ਦਾਸ ਵੈਸ਼ਨਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 389(1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ

(5) ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ ਉਰਫ ਕੰਪਨੀ ਐਸ.ਐਸ. ਦੇਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਵਰਿੰਦਰ ਗਾਂਧੀ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ³, ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ

ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਐਕਟ) ਸੀ

ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਅਨਾਦਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਮੇਤ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਡਰਾਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਖਰਚਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।"

(8) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ*, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20/2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 1.9.2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ 8 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

"8. ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਮਿਤੀ 20.07.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 01.12.2018 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 01.09.2018 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਹੇਠਲੀਆਂ

(Aman Chaudhary, J.): ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 421 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। PC"

(9) ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"7.1 ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 389 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?"

2.2 ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20/2018 ਅਤੇ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹਨ। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਐਕਟ) ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਚੈਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਚੈਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੈਕ ਅਨਾਦਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਮੇਤ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਚੈਕਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਡਰਾਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ। ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਚੈੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

3 . ਚੈੱਕ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਨਾਮ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(10) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਸਟ੍ਰੋਸਪੈਕਟੀਵਿਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 1.9.2018 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

8.1 ਇਹ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬੇਈਮਾਨ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਡਰਾਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਰਨ, ਐੱਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20% ਹੋਵੇਗਾ। ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 1.9.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗਾਰਿਕਾਪੱਟੀ ਵੀਰਯਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ 'ਤੇ

(*Aman Chaudhary*)
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨੰਬਰ 20/2018 ਭਾਵ, 01.09.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮੰਤਵਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 25% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪੈਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"9. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20% ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ੱਲ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ.ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ

ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ, ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ

"ਮਈ" ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ "ਨਿਯਮ" ਜਾਂ "ਸ਼ੱਲ" ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਹਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ NI ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 148 ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 389 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ NI ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 20% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ, ਸਗੋਂ NI ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

(12) ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਪ ਐਸ. ਦਾਹਾਨੁਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 148 ਦੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 1.9.2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 148 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 148 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148, ਨੂੰ "ਨਿਯਮ" ਜਾਂ "ਹੋਵੇਗਾ" ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਜ਼ਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

(13) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਲ 2016 'ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ 1.9.2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 'ਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 4.2.2019, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, 22.2.2019 ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(14) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(16) ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੀਬਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਛੇਤੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

(17) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਗੁਰਨੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ